

men denne Udtalelse af det ærede Medlem modsiges rigtig nok, hvad han først søgte at komme til, nemlig, at det er en fuldstændig fri Kirke, vi have. Jeg maa, ligesom min ærede Nabo, tilvenstre, beklage, at det Forslag, der er stillet af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds, ikke har vundet en større Smødefkommen fra de to andre ærede Forslagsstilleres Side, end det har, men da jeg haaber, at disse Herrers Forslag ikke vil faae Hvertal her i Salen, kan det forsaavidt være lige gyldigt, og jeg skulde ikke have taget Ordet i den Anledning, hvis jeg ikke havde ment, at jeg ikke kunde lade det staa uimodsaagt, at Præsterne ikke for Tiden ere Statsembedsmænd, og at vi kunne og bør behandle dem i fuldkommen Overensstemmelse med denne Opsatelse. Paa den anden Side, deler jeg det Vinske med det ærede Medlem for Ribe Amts 4de Valgkreds og med enhver Anden her i Salen, at vi, saa hurtig ske kan, maa komme bort fra den nuværende Statstilstand og faae en fuldkommen Afskillelse mellem Kirke og Stat. Formaa den ærede Minister til at gjøre Forsøg paa at ophæve denne Tilstand, og jeg skal være med dertil hellere i Dag end i Morgen, thi saaledes som Forholdene ere nu, ere de helt anderledes, end man vil give dem Udseende af at være, og alt Andet, end de kunde og burde være. Det er sagt saa tidt og ofte, men desværre hidtil ikke for opladte Dren, og jeg har heller ikke stort Haab om, at det vil gjøre større Virkning i Dag. Skulle vi komme noget Skridt fremad i den af mig antydede Retning, maa vi afvente en større Smødefkommen fra Kirkeministerens Side, end man hidtil har været vant til at møde, men jeg haaber, at Tanken om en Afskillelse af Stat og Kirke er trængt saaledes ind i Bewidstheden hos Folket rundt omkring i Landet og har vundet en saadan Tilslutning, at det ikke skal vare længe, inden den Modstand, som denne Tanke hidtil har mødt, falder bort, og selve Tanken trænger igjennem, ikke blot fordi den indeholder sund Fornuft, men ogsaa fordi den er kristelig og reifærdig i fuldeste Maal, medens det, man nu søger at naae, snarere er alt Andet end kristeligt, retfærdigt og billigt, hvorfor jeg heller ikke tror, at den Modstand, som vor Tanke nu møder,

kan holde synderlig ud i Længden. Jeg har fundet mig besøiet til at udtale dette og skal endnu kun sige, at jeg selvfølgelig fuldstændig tiltræder Hovedændringsforslaget af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. N. Hansdn). Jeg skal tilføie, at det glæder mig særdeles meget, at det ærede Medlem her offentlig har udtalt sig saaledes, som han har, jeg tror, at det er et Udtryk for, at han fortryder, at han tidligere er gaaet ind paa en saadan Indrømmelse, som han har gjort, og da navnlig, at han har fortrudt, at han har vist en saadan Smødefkommen imod Ministren, som han viste ifjor, hvad jeg meget beklager. Hans Udtalelser her ere Vorgen for, at det ærede Medlem ikke oftere vil komme til en saadan Indrømmelse, og jeg kan ikke Andet end glæde mig over, at det ærede Medlem er kommet tilbage til sit tidligere Standpunkt. Jeg er overbevist om, at han ikke mere vil lade sig rokke derfra henimod nogen Indrømmelse, men snarere vil gaa den modsatte Vej.

Søgsbro: Jeg havde ikke tænkt at tage Ordet, da denne Sag allerede forekommer mig tilstrækkelig drøftet, men den ærede sidste Talers Bemærkninger bringe mig dog til at føie et Par Ord til. Det forundrer mig meget, at det ærede Medlem, som ellers lægger saa stor Vægt paa at faae Stat og Kirke adskilte, kan udtale sig saaledes som her, thi her vil han jo gjøre Præsterne fuldstændig til Statsembedsmænd i et Forhold, hvor de ikke tidligere have været det. Det har været Rigsdagens Formaal, saa længe den har bestaaet, at løse det hidtil bestaaende Forhold mellem Stat og Kirke, at bringe det til, at Præsterne og hele Kirkevæsenet mere og mere skilles fra Staten, idet man har ment, at de vare forskjellige Samfund. Derfor har man f. Ex. afløst det gamle Udtryk Statskirke og kaldt den Folkekirke, og derfor have vi givet Love om Sognebaandsløsning og Valgmenigheder og mange andre Love, derfor have vi jo ogsaa fra dette Things Side ved Besættelsen af Præsteembeder bestemt hærved, at Menighederne skulde have en stor Del af den Indflydelse, der hidtil har været hos Statsmyndighederne; vi ere altsaa bestemt gaaede i den Retning,